

Abstract

Anne Kristin Moe, Musea i Sogn og Fjordane, annmoe@misf.no

BRODERTE BUNADER

Bunad kan defineres som antrekk som har, gir seg ut for å ha, eller ligner på drakter som har bakgrunn i eldre tiders lokalt særpregede klesdrakt, folkedraktene. Til forskjell fra folkedraktene, som utgjorde graderte versjoner av en hel garderobe, brukes bunader til spesielle anledninger av folk som ellers følger samtidens mote.

I 1903 kom Hulda Garborg, som stod bak revitaliseringen av både bunad-begrepet og fenomenet, med boken *Norsk Klædebunad*. Ullgarnsbroderi prydet mange bunader som ble utformet i ettertid, uavhengig av om det fantes i stedets folkedrakter eller ei. Forbilder ble hentet fra trykte stoffer, rosemaling eller treskurd, eller man overførte broderi fra lommer, sjal og hestedekken til hele drakten. Flere mønstre ble også utformet av norske kunstnere i første halvdel av 1900-tallet.

I innlegget vil jeg diskutere hvorvidt dette var en bevisst strategi fra Hulda Garborgs side, for å løfte norske håndverkstradisjoner, eller om det like mye var et folkekrav, dannet ut fra tidens interesse for broderi.

Innlegget bygger på egen forskning på broderte folkedrakter og bunader (Moe 2006, 2009, 2010, 2011 og 2014) som igjen bygger på tidligere forskning av Aagot Noss, Kari-Anne Pedersen og Bjørn Sverre Hol Haugen, eget feltarbeid, arkivmateriale etter Hulda Garborg hos Nasjonalbiblioteket, arkiv og registreringer fra Sunnmøre Museum, Norsk Folkemuseum og Norsk institutt for bunad og folkedrakt.

I innlegget vil jeg vise hvorfor / hvordan ullgarnsbroderte draktdeler gjerne har blitt sett som et uttrykk for en bevisst norskdomsestetikk fra forrige århundreskifte. Mens jeg gjennom undersøkelse av lokale historiske kilder, fant at de broderte bunadene hadde lengre historiske røtter.